

Σεπτέμβριος 2015: Κώς, Ελλάδα

Brandon Stanton: Θα ήθελα να ξεκινήσω αυτή τη σειρά με ιστορίες προσφύγων με μια δημοσίευση από το καλοκαίρι του 2014. Αυτός είναι ο Μοχάμεντ, τον γνώρισα πέρυσι στο **Ιρακινό Κουρδιστάν**. Είχε μόλις ξεφύγει από τον πόλεμο στη **Συρία** και εργαζόταν σαν υπάλληλος στο ξενοδοχείο που έμενα. Όταν ξέσπασε ο πόλεμος σπούδαζε αγγλική λογοτεχνία στο πανεπιστήμιο της **Δαμασκού**, οπότε τα αγγλικά του

ήταν σχεδόν άπταιστα. Συμφώνησε να εργαστεί σαν διερμηνέας μου και περάσαμε αρκετές μέρες μαζί, συνομιλώντας με πρόσφυγες που προσπαθούσαν να ξεφύγουν από την προέλαση του Ισλαμικού Κράτους. Όπως φαίνεται από τα παρακάτω λόγια, άφησα τον Μοχάμεντ με την προσδοκία πως σύντομα θα ταξίδευε στο Ηνωμένο Βασίλειο με πλαστά έγγραφα. Ξαναλέω την ιστορία αυτή γιατί μόλις επανασυνδέθηκα με τον Μοχάμεντ. Θα δουλέψει ξανά σαν διερμηνέας μου για τις επόμενες δέκα ημέρες. Η αφήγηση του όμως, για όσα του συνέβησαν από την τελευταία μας συνάντηση, είναι τραγική.

Αύγουστος 2014 : Ερμπίλ, Ιράκ

Μοχάμεντ: Οι μάχες έγιναν πολύ σκληρές. Όταν έφυγα από τη Συρία για να έρθω εδώ είχα μόνο \$50. Όταν έφτασα εδώ δεν μου είχαν μείνει σχεδόν καθόλου χρήματα. Συνάντησα κάποιον στο δρόμο που με πήρε σπίτι του. Μου έδωσε φαί και ένα μέρος να μείνω. Ένωθα όμως τόση ντροπή να είμαι στο σπίτι του, που πέραναγα 11 ώρες τη μέρα ψάχνοντας εργασία και επέστρεφα μόνο για να κοιμηθώ. Τελικά βρήκα δουλειά σε ένα ξενοδοχείο. Με έβαζαν να δουλεύω 12 ώρες την ημέρα, 7 μέρες την εβδομάδα για \$400 το μήνα. Τώρα έχω βρει ένα άλλο ξενοδοχείο που είναι πολύ καλύτερα. Δουλεύω 12 ώρες την ημέρα για \$600 το μήνα και έχω ένα ρεπό. Τις ελεύθερες ώρες εργαζομαι σε ένα σχολείο ως καθηγητής αγγλικών. Δουλεύω 18 ώρες την ημέρα, κάθε μέρα. Και δεν ξοδεύω τίποτα. Δεν έχω αγοράσει ούτε ένα μπλουζάκι. Έχω αποταμιεύσει 13.000 ευρώ, που είναι όσα χρειάζομαι για να αγοράσω πλαστά έγγραφα. Υπάρχει κάποιος που ξέρω που μπορεί να με πάει στην Ευρώπη με 13.000 ευρώ. Φεύγω την επόμενη εβδομάδα. Θα επιστρέψω στη Συρία για να αποχαιρετήσω την οικογένειά μου και μετά θα τα αφήσω όλα πίσω μου. Θα προσπαθήσω να τα ξεχάσω όλα. Και θα ολοκληρώσω τις σπουδές μου.

Σεπτέμβριος 2015: Κώς, Ελλάδα

Μοχάμεντ: Πριν φύγω για την Ευρώπη, επέστρεψα στη Συρία να δω μια ακόμα φορά την οικογένειά μου. Όσο ήμουν εκεί κοιμόμουν στον αχυρώνα του θείου μου, γιατί η αστυνομία κάθε μέρα χτύπαγε την πόρτα του πατέρα μου. Τελικά ο πατέρας μου μου είπε: “Αν μείνεις κι άλλο θα σε βρουν και θα σε σκοτώσουν”. Έτσι ήρθα σε επαφή με έναν διακινητή και έφτασα στην **Κωνσταντινούπολη**. Ήμουν έτοιμος να φύγω για την Ευρώπη, όταν δέχτηκα ένα τηλεφώνημα από την αδερφή μου. Μου είπε πως η αστυνομία είχε χτυπήσει τον πατέρα μου πολύ άσχημα και θα πέθαινε αν δεν έστελνα 5.000 ευρώ για να χειρουργηθεί. Αυτά ήταν τα χρήματα που είχα για να πάω στην Ευρώπη. Αλλά τι μπορούσα να κάνω; Δεν είχα επιλογή.

Δύο βδομάδες αργότερα με ξαναπήρε τηλέφωνο με ακόμα χειρότερα νέα. Ο αδελφός μου είχε σκοτωθεί από το Ισλαμικό Κράτος ενώ εργαζόταν σε μια πετρελαιοπηγή. Βρήκαν τη διεύθυνσή μας στην ταυτότητά του και έστειλαν το κεφάλι του στο σπίτι μας με ένα μήνυμα: “Οι Κούρδοι δεν είναι μουσουλμάνοι”. Η μικρή αδελφή μου βρήκε το κεφάλι του αδελφού μας. Αυτό ήταν ένα χρόνο πριν. Από τότε δεν έχει πει ούτε μια λέξη.

Για δύο βδομάδες δεν μπορούσα να σταματήσω να κλαίω. Τίποτα δεν έβγαζε νόημα. Γιατί συνέβαιναν αυτά τα πράγματα στην οικογένειά μας; Δεν κάναμε τίποτα κακό. Τίποτα. Ήμασταν πάντα ειλικρινείς με όλους. Φερόμασταν καλά στους γείτονές μας. Δεν κάναμε μεγάλα λάθη. Ένωθα τόσο πιεσμένος εκείνη την περίοδο.

Ο πατέρας μου ήταν στην εντατική και οι αδελφές μου έπαιρναν τηλέφωνο κάθε μέρα και μου έλεγαν πως το Ισλαμικό Κράτος πλησιάζει στο χωριό μας. Κόντεψα να τρελαθώ. Μια μέρα λιποθύμησα στο δρόμο και ξύπνησα στο νοσοκομείο. Έδωσα τα υπόλοιπα χρήματα μου σε ένα διακινητή για να βοηθήσει τις αδελφές

μου να φύγουν από το Ιράκ. Τώρα είχα μόνο 1.000 ευρώ και είχα ξεμείνει στην Τουρκία. Εκείνη την περίοδο ανάρρωσε και ο πατέρας μου από την εγχείρηση. Με πήρε τηλέφωνο και με ρώτησε πως πλήρωσα για την επέμβαση. Του είπα πως πήρα τα χρήματα από ένα φίλο. Με ρώτησε αν είχα καταφέρει να φτάσω στην Ευρώπη. Για πρώτη φορά στη ζωή μου είπα ψέματα στον πατέρα μου. Δεν ήθελα να νιώθει ενοχές για την εγχείρηση. Του είπα πως ήμουν στην Ευρώπη, ήμουν ασφαλής και δεν υπήρχε κανένας λόγος να ανησυχεί.

Αφού είπα στον πατέρα μου πως τα είχα καταφέρει να φτάσω στην Ευρώπη, το μόνο που ήθελα ήταν να κάνω αυτό το ψέμα πραγματικότητα. Βρήκα έναν διακινητή και του είπα την ιστορία μου. Έδειξε να νοιάζεται πολύ και είπε πως ήθελε να με βοηθήσει. Μου είπε πως με 1.000 ευρώ μπορεί να με πάει σε ένα ελληνικό νησί. Είπε: “Δεν είμαι σαν τους άλλους διακινητές. Είμαι θεοσεβούμενος. Έχω και δικά μου παιδιά. Δεν θα σου συμβεί τίποτα κακό”. Τον εμπιστεύτηκα. Ένα βράδυ με πήρε τηλέφωνο και μου είπε να τον συναντήσω σε ένα γκαράζ. Με φόρτωσε σε ένα φορτηγάκι με άλλους 20 ανθρώπους. Το φορτηγάκι ήταν γεμάτο με δοχεία βενζίνης και δεν μπορούσαμε να ανασάνουμε. Οι άλλοι άρχισαν να ουρλιάζουν και να κάνουν εμετό.

Ο
δ
ι
α
κ
ι
ν
η
τ
ή
ς
έ

βγαλε ένα όπλο, το γύρισε προς το μέρος μας και είπε: “Αν δεν σκάσετε θα σας σκοτώσω”. Μας πήγε σε μια παραλία και ενώ ετοιμάζε τη βάρκα, ο συνεργός του μας σημάδευε με το όπλο. Η βάρκα ήταν πλαστική, περίπου 3 μέτρα. Όταν ανεβήκαμε, ο κόσμος άρχισε να πανικοβάλλεται και η βάρκα να βουλιάζει. Δεκατρείς από τους πρόσφυγες ήταν πολύ φοβισμένοι και δεν ήθελαν να προχωρήσουν, αλλά ο διακινητής είπε πως θα κρατούσε τα χρήματα αν αλλάζαμε γνώμη. Επτά από εμάς αποφασίσαμε να συνεχίσουμε. »Ο διακινητής είπε πως θα μας οδηγήσει στο νησί, αλλά μερικές εκατοντάδες μέτρα από τη στεριά πήδηξε στη θάλασσα και κολύπησε πίσω. Μας είπε να συνεχίσουμε στην ίδια πορεία. Τα κύματα άρχισαν να ψηλώνουν και η βάρκα άρχισε να παίρνει νερό. Όλα γύρω ήταν κατάμαυρα. Δεν βλέπαμε πουθενά ούτε στεριά, ούτε φώτα, μόνο θάλασσα. Μετά από μισή ώρα η μηχανή σταμάτησε. Κατάλαβα πως όλοι θα πεθάνουμε. Είχα τρομάξει τόσο πολύ που το μυαλό μου σταμάτησε. Οι γυναίκες άρχισαν να κλαίνε γιατί καμία δεν ήξερε να κολυμπάει. Τους είπα ψέματα πως μπορούσα να κολυμπήσω με τρία άτομα στην πλάτη μου. Άρχισε να βρέχει. Η βάρκα γύριζε σε κύκλους. Ήταν όλοι τόσο τρομαγμένοι που κανείς δεν μπορούσε να μιλήσει. Κάποιος προσπαθούσε να κάνει τη μηχανή να δουλέψει και μετά από μερικά λεπτά τα κατάφερε.

Δεν θυμάμαι πως φτάσαμε στην ακτή. Αλλά θυμάμαι πως δεν μπορούσα να σταματήσω να φιλάω τη γη.

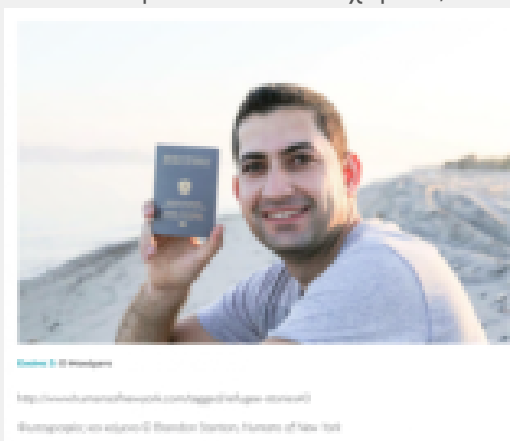
Τώρα μισώ τη θάλασσα. Τη μισώ τόσο πολύ. Δεν θέλω να κολυμπάω, δεν θέλω ούτε να τη βλέπω. Μισώ ό,τι έχει σχέση με αυτή.

Το νησί που φτάσαμε λεγόταν **Σαμοθράκη**. Ήμασταν τόσο ευγνώμονες που ήμασταν εκεί. Νομίζαμε πως είχαμε φτάσει στην ασφάλεια. Αρχίσαμε να περπατάμε προς το αστυνομικό τμήμα για να δηλώσουμε πως

είμαστε πρόσφυγες. Ζητήσαμε ακόμα και από έναν άντρα που συναντήσαμε στο δρόμο αν μπορεί να καλέσει την αστυνομία. Είπα στους άλλους πρόσφυγες να με αφήσουν να συνεννοηθώ, αφού μιλούσα αγγλικά. Ξαφνικά δύο τζιπ της αστυνομίας έφτασαν με μεγάλη ταχύτητα και σταμάτησαν απότομα μπροστά μας. Μας φέρθηκαν σαν να είμαστε καταζητούμενοι δολοφόνοι. Μας σημάδευαν με όπλα και φώναζαν “Ψηλά τα χέρια!” Τους είπα: “Σας παρακαλώ, μόλις ξεφύγαμε από ένα πόλεμο, δεν είμαστε εγκληματίες!” Μου είπαν “Σκάσε, Μαλάκα!” Δεν θα ξεχάσω ποτέ αυτή τη λέξη: “Μαλάκα, Μαλάκα, Μαλάκα.” Όλο έτσι μας αποκαλούσαν. Μας έριξαν στη φυλακή. Τα ρούχα μας ήταν βρεγμένα και δεν μπορούσαμε να σταματήσουμε να τρέμουμε από το κρύο. Δεν μπορούσαμε να κοιμηθούμε. Ακόμα νιώθω εκείνο το κρύο στα κόκκαλά μου. Για τρεις μέρες δεν μας έδωσαν ούτε τρόφιμα, ούτε νερό. Είπα στους αστυνομικούς: “Δεν χρειαζόμαστε φαί, αλλά σας παρακαλώ δώστε μας νερό.” Παρακάλεσα το διοικητή να μας αφήσει να πιούμε. Είπε ξανά: “Σκάσε, Μαλάκα!” Δεν θα ξεχάσω το πρόσωπο αυτού του ανθρώπου όσο ζώ. Είχε ένα κενό στα μπροστινά του δόντια και μας έφτυνε όταν μιλούσε. Παρακολουθούσε επτά ανθρώπους να υποφέρουν από τη δίψα για τρεις μέρες και να τον παρακαλάνε για νερό. »Σωθήκαμε τελικά όταν μας φόρτωσαν σε ένα πλοίο και μας πήγαν σε έναν καταυλισμό στην ενδοχώρα. Για δώδεκα μέρες μείναμε εκεί, πριν αρχίσουμε να περπατάμε βόρεια. Περπατούσαμε για τρεις εβδομάδες. Δεν είχαμε τίποτα να φάμε, παρά μόνο φύλλα, σαν ζώα. Πίναμε νερό από βρώμικα ποτάμια. Τα πόδια μου πρήστηκαν τόσο πολύ που έπρεπε να βγάλω τα παπούτσια μου.

Όταν φτάσαμε στα σύνορα μας βρήκε ένας Αλβανός αστυνομικός και μας ρώτησε αν είμαστε πρόσφυγες. Όταν είπαμε “Ναι”, είπε πως θα μας βοηθήσει. Μας είπε να κρυφτούμε στο δάσος μέχρι να πέσει η νύχτα. Δεν τον εμπιστευόμουν, αλλά ήμουν πολύ κουρασμένος για να φύγω. Όταν έπεσε η νύχτα μας φόρτωσε στο αυτοκίνητό του. Μας πήγε στο σπίτι του και μας άφησε να μείνουμε εκεί για μια βδομάδα. Μας αγόρασε καινούρια ρούχα. Μας έδινε φαί κάθε βράδυ. Μου είπε: “Μην ντρέπεστε. Και εγώ έχω ζήσει πόλεμο. Τώρα είστε οικογένεια μου και το σπίτι μου είναι και δικό σας”.

Μετά από ένα μήνα έφτασα στην **Αυστρία**. Την πρώτη μέρα που ήμουνα εκεί μπήκα σ’ ένα φούρνο και γνώρισα κάποιον που λεγόταν Fritz Hummel. Μου είπε πως σαράντα χρόνια πριν είχε επισκεφθεί τη Συρία και του είχαν φερθεί πολύ καλά. Μου έδωσε ρούχα, τρόφιμα, τα πάντα. Έγινε κάτι σαν δεύτερος πατέρας μου. Με πήγε σε ένα Ροταριανό όμιλο και με σύστησε σε όλη την ομάδα. Τους είπε την ιστορία μου και ρώτησε: ‘Πώς μπορούμε να τον βοηθήσουμε;’ Βρήκα μια εκκλησία και μου έδωσαν ένα μέρος να ζήσω. Αμέσως αφοσιώθηκα να μάθω τη γλώσσα. Μελετούσα γερμανικά 17 ώρες την ημέρα. Διάβαζα παιδικά βιβλία όλη μέρα, έβλεπα τηλεόραση. Προσπαθούσα να γνωρίσω όσους περισσότερους Αυστριακούς γινόταν. Μετά από επτά μήνες έπρεπε να παρουσιαστώ σε δικαστή για να καθοριστεί η ιδιότητα μου. Μπορούσα ήδη να μιλήσω τόσο καλά που ζήτησα από το δικαστή να κάνουμε τη συνέντευξη στα γερμανικά. Δεν μπορούσε να το πιστέψει. Εντυπωσιάστηκε τόσο πολύ που είχα ήδη μάθει γερμανικά, που η συνέντευξη κράτησε μόνο δέκα λεπτά. Μετά έδειξε την Συριακή μου ταυτότητα και είπε: ‘Μοχάμεντ, δεν θα την ξαναχρειαστείς ποτέ αυτή. Τώρα είσαι Αυστριακός!’

*Περιέχεται στη «Συγκριτική ανάλυση ένταξης μεταναστών και προσφυγών στην Ελλάδα, διαΝΕΟσις Ιανουάριος 2020». Οι ερευνητές με την άδεια του φωτογράφου και συγγραφέα Brandon Stanton,

μετέφρασαν και δημοσίευσαν, ως μέρος της έρευνας τεκμηρίωσης, την ιστορία του Μοχάμεντ - πρόσφυγα από τη Συρία - όπως δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα και στο βιβλίο *Humans of New York*.

πηγή: [διαΝΕΟσις](#)